

LA FRASE | MIQUEL DE PALOL

Ingenus / s'abracen i es besen sense pressentir / que inclús el perill es torna costum i indiferència. Els versos de Vladimir Holan contempen un ample espectre d'activitats humanes. Un dia aquest cronista va fer un poema sobre una visita al zoològic. Parlo de fa uns quants anys. Hi havia un pavelló dedicat a serps veri-

noses –desconec si encara hi és. En panells explicatius es relataven les peculiaritats de cada animal: lloc d'origen, hàbitat, temps que triga un humà a morir després de la picada, en algun cas sense antídote conegut. Però les serps dormien; devia ser-ne l'hora. En canvi, a cada gàbia es passejava tranquil·lament una sargrantana.

La sargrantana era el tec de la serp. Un *haiku* cèlebre diu: «A la campana / del temple dorm tranquil·la / la papallona». Vet aquí la vida: tenir la catàstrofe al costat, la mort al voltant, potser a dintre teu, invisible, inesperada. Plàcida, impersonal, sense pressa, sabent que no tens escapatòria.

ÒSCAR SARRAMIA

L'ESTIMABLE SENYORA

A finals dels 70 ningú sabia qui era Barbara Pym. Però gràcies a la fama del poeta Philip Larkin, que era fan de l'escriptora i la va reivindicar, Anglaterra va recuperar una de les seves millors narradores. I de la nit al dia es va convertir en una autèntica celebritat. A Espanya la comença a publicar Gatopardo.

D. SAM ABRAMS

El 21 gener de 1977, ara fa justament 40 anys, *The Times Literary Supplement* de Londres va publicar una curiosa i encertada enquesta titulada *Reputacions revisitades* on autors de la talla de Vladimir Nabókov, Roland Barthes, Isaiah Berlin, Daniel Bell, Anthony Burgess o John Kenneth Galbraith havien d'indicar l'autor o l'obra més infravalorada o sobrevalorada.

Algunes de les respostes van ser francament d'antologia! Barthes va triar Raymond Queneau. El gran biògraf i crític Richard Ellmann sorpresivament va triar Henri Michaux. Nabókov va escollir una novel·la menor d'H. G. Wells. L'historiador A. J. P. Taylor va destacar la famosa «versió autoritzada» de la Bíblia. I

Galbraith va rescatar el narrador Ring Lardner.

Ara bé, de totes les respostes la més sonada, més citada i més recordada de l'enquesta va ser indubtablement la resposta del gran poeta Philip Larkin: la novel·lista anglesa Barbara Pym (1913-1980). Larkin va directament al gra: «Les sis novel·les de Barbara Pym publicades entre 1950 i 1961 que van donar un retrat incomparable d'un sector petit de la classe mitjana de l'Anglaterra de postguerra. Té un ull i una oïda irrepitible per copsar els petits matisos d'intensitat i profunditat de la comèdia de la vida quotidiana». *Touché!*

Larkin havia llegit les novel·les de Pym gràcies a la seva independència i llibertat i gràcies al seu nas infal·lible en qüestió de gustos. Armat del seu entusiasme, l'any 1961 va escriure una carta de fan a

l'autora, encetant una correspondència que duraria fins la seva mort. Es van veure en persona només una vegada el 1975.

L'any 1977, Larkin, juntament amb el seu amic John Betjeman, estava en la cresta de l'onada de la seva fama del poeta anglès més important de la segona meitat del segle XX i la seva opinió es va tenir molt en compte. Ningú sabia qui era Barbara Pym, però si havia rebut la recomanació entusiasta de Larkin calia fer-ne cas. Tots els editors anglesos es van posar immediatament a la feina de buscar la bona senyora Pym. I la van trobar literalment a la cuneta de la literatura anglesa del moment. Havia començat a escriure l'any 1935 però no havia publicat la seva primera novel·la fins l'any 1950, *Some tame gazelle*. El distingit editor Jonathan Cape va apostar per la seva obra al llarg de la dècada dels 50, publicant-ne les sis novel·les esmentades per Larkin al *Times Literary Supplement*.

L'any 1963 Cape va rebutjar una de les seves millors obres, la novel·la *An unsuitable attachment*. Pym no encaixava gens amb els valors estètics i artístics de la narrativa dels anys 60 i Cape la va abandonar a la seva sort. A partir d'aquell moment l'autora va caure en l'oblit més absolut i va anar acumulant novel·les inèdites als calaixos i als armaris de casa seva, fins que Larkin la va assenyalar de manera tan conspicua a l'enquesta del *Times*. De la nit al dia Pym es va convertir en una autèntica

celebritat que festejaven diversos editors de primera fila. Es van començar a recuperar les seves novel·les anteriors i es van publicar, en ràpida successió, tres de les inèdites. Pym va poder gaudir poc de la seva bona fortuna perquè va morir de càncer de pit al cap de només tres anys del seu triomfant i esclatant redescobriment.

La posteritat ha estat molt amable amb Pym. S'han acabat de donar a conèixer totes les seves obres i com a torna s'ha publicat una excel·lent tria dels seus dietaris, cartes i quaderns literaris, *A very private eye*. Existeixen dues biografies i, ara per ara, més de 25 monografies sobre la seva obra. S'ha fundat la Barbara Pym Society que vetlla per la conservació, estudi, edició i promoció del seu llegat i organitza un congrés acadèmic cada any.

Finalment, l'obra de Pym ha trobat un editor del país que ha volgut apostar-hi: Marta i Javier Villavecchia, al capdavant de Gatopardo Ediciones. El 2016 van publicar *Mujeres excelentes* en la versió de Jaime Zuleika, la millor novel·la per començar a llegir Pym. I l'any 2017 van publicar *Amor no correspondido* en la versió d'Irene Oliva Luque, una novel·la de la maduresa.

En una *boutade* tardana Larkin va dir que preferia llegir un inèdit de Pym que un de Jane Austen. És una exageració però si algú mereix el títol imaginari de la Jane Austen del segle XX, de ben segur que és Barbara Pym.